

2026-01-28

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Lise Donovan
070-28 56 210

lise.donovan@tco.se

Lena Orpana
070-481 91 07

[lena.orpana@tco.se](mailto:lana.orpana@tco.se)

Remissvar angående betänkandet Längre liv, längre arbetsliv (SOU 2025:70)

A2025/00663

Härmed inkommer TCO med remissvar över betänkandet Längre liv, längre arbetsliv (SOU 2025:70) med synpunkter om sådant som är av särskilt intresse för TCO och TCO:s medlemsförbund.

I detta yttrande yttrar sig inte TCO över riktålder för pension som sådan.

Sammanfattning

TCO tillstyrker att det nya begreppet las-ålder förs in i 32 a § lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) med betydelsen riktåldern för pension beräknad på det sätt som anges i 2 kap. 10 a–d §§ socialförsäkringsbalken med ett tillägg av två år.

TCO tillstyrker vidare att de särskilda bestämmelser i LAS som berör arbetstagare som har fyllt 69 år kopplas till det nya begreppet ”las-ålder”.

TCO instämmer i utredningens bedömning att ändringen av las-åldern ska följa samma princip som när riktåldern ändras. Det innebär att en åldersgräns som är knuten till den las-ålder som gällde före ändringen ska fortsätta att gälla för en arbetstagare som före ändringen har uppnått en sådan åldersgräns.

TCO föreslår en strykning av orden ”vid ikraftträdandet” i formuleringen av lagförslagets övergångsregel (punkten 2) och vill i detta sammanhang markera sitt principiella avståndstagande från att lagstiftaren ogiltigförklarar och undergräver träffade kollektivavtal, inklusive avtal som reglerar avgångsskyldighet.

TCO konstaterar att utredningens förslag kommer att kräva relativt omfattande informationsinsatser även från arbetsmarknadens parter sida.

TCO vill, för att undvika att lagändringen leder till oönskade effekter, att regeringen vidtar åtgärder för att bekämpa och förebygga olika former av ålderism och åldersdiskriminering.

Synpunkter på lagförslaget

7.1 Ett nytt begrepp, las-ålder, införs i lagstiftningen och kopplas till riktåldern för pension med ett tillägg av två år

Utredningens förslag: Ett nytt begrepp, las-ålder, införs i lagen om anställningsskydd. Med las-ålder menas riktåldern för pension beräknad på det sätt som anges i 2 kap. 10 a–d §§ socialförsäkringsbalken, med ett tillägg av två år.

TCO tillstyrker förslaget och konstaterar att det kommer att krävas relativt stora informationsinsatser från berörda myndigheter men även från arbetsmarknadens parter sida för att etablera det nya begreppet och dess innebörd.

7.1.1 Övriga relevanta bestämmelser i LAS knyts till det nya begreppet

Utredningens förslag: De särskilda bestämmelser i LAS som berör arbetstagare som har fyllt 69 år kopplas till det nya begreppet las-ålder.

TCO tillstyrker förslaget.

7.2 Alternativa förslag till utredningens förslag

Utredningen har tagit fram några alternativ till förslaget om att begreppet las-ålder införs i LAS.

TCO:s bedömning är att utredningens huvudförslag om ändring av 32 a § LAS är att föredra framför utredningens alternativa förslag.

7.4 Ändring av las-åldern efter uppnådd ålder

Utredningens bedömning: Ändring av las-åldern ska följa samma princip som när riktåldern ändras. Det innebär att en åldersgräns som är knuten till den las-ålder som gällde före ändringen ska fortsätta att gälla för en arbetstagare som före ändringen har uppnått en sådan åldersgräns.

TCO tillstyrker förslaget.

8.2 Övergångsbestämmelser

Utredningens förslag: Ett villkor om skyldighet att lämna anställningen vid en viss ålder som finns i ett kollektivavtal eller i ett individuellt avtal som har ingåtts före lagändringens ikraftträdande ska bli ogiltigt vid ikraftträdandet i den utsträckning det upphäver eller inskränker en arbetstagares rätt att kvarstå i anställningen.

Äldre föreskrifter gäller dock fortfarande för ett sådant villkor i ett individuellt avtal om avtalet har ingåtts före den 1 september 2001.

TCO föreslår en strykning av orden ”vid ikraftträdandet” i övergångsbestämmelsens punkt 2. Detta för att överensstämja med

det som får antas vara avsikten med regleringen, nämligen att sådana avtal (som har ingåtts före ikraftträdandet) ska bli ogiltiga i den uträkning de upphäver eller inskränker en arbetstagares rätt att kvarstå i anställningen oavsett om detta inträffar vid ikraftträdandet eller därefter.

Allmänna kommentarer

5.1.7 Förmåner med las-åldern som åldersgräns

Utredningen konstaterar att den nuvarande las-åldern 69 år används på ett antal ytterligare ställen i olika andra författningar än LAS. Dessa åldersgränser har följt den senaste tidens höjningar av las-åldern. Utredningen anger att det får antas vara lagstiftarens avsikt att följsamheten ska vara varaktig och att därför en kommande ändring av las-åldern bör få genomslag även i dessa regleringar.

TCO instämmer i utredningens bedömning att kommande ändringar av las-åldern bör ges genomslag även i dessa regleringar.

9.3.5 Konsekvenser för arbetstagare

Utredningens bedömning: De föreslagna lagändringarna kan komma att innebära att fler arbetstagare skjuter fram tidpunkten för sitt utträde ur arbetslivet med pension.

TCO ser positivt på ett sådant framskjutet utträde, förutsatt att det grundar sig i en vilja att kunna arbeta längre. Det är dock mycket viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att bekämpa ålderism och åldersdiskriminering i samband med de nu ökade möjligheterna att stanna kvar längre i arbetslivet, annars riskerar reformen inte att få önskad effekt. Utredningen nämner också den risk som finns för att arbetsgivare vidtar åtgärder för att avsluta en anställning innan de nya bestämmelserna trätt i kraft, vilket skulle försvåra för äldre på arbetsmarknaden. En höjning av las-åldern skulle på så vis motverka sitt syfte genom att bidra till att personer tvingas lämna arbetslivet tidigare än tänkt. TCO anser att det är viktigt att denna risk följs upp så att lagstiftningen inte får en oönskad effekt på äldres möjligheter att delta på arbetsmarknaden.

9.3.7 Konsekvenser för arbetsmarknadens parter

Utredningens bedömning: Förslagen kan medföra ökad informationsbörda och andra administrativa konsekvenser för arbetsmarknadens parter. Den närmare omfattningen av dessa går inte att bedöma.

TCO delar bedömningen att förslagen kommer att medföra en ökad informationsbörda och även få andra administrativa konsekvenser för arbetsmarknadens parter.

9.4.2 Föreningsfriheten för arbetsmarknadens parter

9.4.3 Sveriges åtaganden enligt ILO-konventioner

Utredningens bedömning: Förslagen bedöms inte medföra någon otillåten inskränkning av den EU-rättsliga föreningsfriheten för arbetsmarknadens parter och vara förenliga med Sveriges åtaganden enligt ILO-konventionerna.

TCO motsätter sig inte den föreslagna ändringen av 32 a § LAS men vill markera sitt principiella avståndstagande mot att lagstiftaren ogiltigförklarar och undergräver träffade kollektivavtal, inklusive avtal som reglerar avgångsskyldighet.

TCO vill i sammanhanget också tillägga att arbetsmarknadens parter redan vid införandet av 2020 års ändring påbörjade anpassningen av kollektivavtal till de nya lagreglerna. Det finns fortfarande avtalsregleringar där man ännu inte kunnat komma överens om anpassning av villkoren och där 65 år eller 67 år uttryckligen anges eller där det hänvisas till "ITP-ålder" eller "pensionsålder ITP".

Övrigt

Det vore välkommet om regeringen uppdrog åt lämplig myndighet att publicera tabeller över las-åldern utifrån födelseår. Det kommer att uppstå behov av en lättillgänglig, uppdaterad och trovärdig källa att inhämta sådan information ifrån. Pensionsmyndigheten har redan tabeller över pensionsåldrarna som enkelt skulle kunna kompletteras med sådan information. Det skulle underlätta för både arbetsgivare och arbetstagare.

Therese Svanström	Lise Donovan	Lena Orpana
Ordförande	Jurist	Utredare